

tří obžalovaných pro zločin podle § 93 tr. zák. a pro zločin podle § 81 tr. zák., spáchaný ovšem na osobě Eduarda S-a, nýbrž že správně mohli býti tito obžalovaní podle nynějšího stavu věci odsouzeni jen pro zločin podle § 81 tr. zák., zrušil nejen osvobozující část rozsudku nalézacího soudu, nýbrž i onu část, kterou byli obžalovaní František M., František W. a Josef H. odsouzeni pro zločin podle § 93 tr. zák., spáchaný na Eduardu S-ovi, a vrátil věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení, nemoha sám ve věci rozhodnouti, ježto nalézací soud nezabýval se subjektivním zaviněním obžalovaných (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.). Nalézací soud bude sice při svém dalším rozhodování vázán právním názorem, zde vysloveným, že Eduard S. byl již ve výkonu služby a že požíval ochrany § 68 tr. zák., přes to však mohl by snad při novém hlavním přelíčení po stránce skutkové dojít k přesvědčení, že v tomto případě nejde přes to o zločin podle § 81 tr. zák., a pak ovšem, dbaje svého úkolu, uloženého mu §em 262 tr. ř., by věc se všech právních stránek posoudil, bude museti soud nalézací uvážiti jednání obžalovaných i s jiných hledisek právních, zejména ovšem hledě již ke skutečnostem v obžalobě uvedeným, že šlo v tomto případě o smlouvené násilí, jehož výsledek by všichni obžalovaní museli zodpovídati, se stanoviska zločinu veřejného násilí podle § 98 a), b) tr. zák.

Čís. 960.

Poměr důchodkového trestního zákona k zákonu lichevnímu ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.

I cizozemský tabák jest předmětem potřeby ve smyslu lichevního zákona. Řetězový obchod jím.

(Rozh. ze dne 14. října 1922, Kr II 894/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Olomouci ze dne 5. října 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem řetězového obchodu dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Provádějíc důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. má zmateční stížnost především za to, že vsunutí se mezi spotřebitele a stát, prodávající kuřivo, je pouhým deliktem důchodkovým, to prý tím spíše, že šlo v tomto případě o kuřivo, které, byvši stěžovatelem dle rozsudkového zjištění koupeno v cizině, netvoří dle celního a monopolního řádu vůbec předmět právního obchodu, nemůže prý tudíž býti zcizeno a jehož koupě a prodej proto nepodléhá soudnímu trestnímu stíhání. Námitka je právně bezpodstatná. Předpisy trestního práva důchodkového (§§ 316 a 317 tr. zák. důch.) a § 53 předpisu pro trafikanty ze dne 10. června 1911, čís. 44.236 (č. 104 věstn. min. fin.) nepřekážejí nikterak soudnímu potrestání takových jednání, která spadají pod pojem válečné lichvy, snad proto, že předmětem lichvy byl tabák (tabákové výrobky), tedy předměty stát-

ního monopolu. Neoprávněné obchodování kuřivem jest arcí deliktem finančním, ježto porušuje finanční výsost státu, stává se však i trestným činem, podléhajícím pravomoci obecných soudů trestných, jakmile poškozují obecný zájem, který vyžaduje ochrany proti přílišnému využívání válečných poměrů. Činem takovým porušují se dva různé, na sobě vzájemně neodvislé statky, z nichž každý vyžaduje zvláštní ochrany. Porušení každého z obou podléhá tudíž samostatnému trestání, upravenému zvláštními předpisy. Předmětem monopolu státního pak je tabák a jeho výrobky vůbec, výroba jich i obchodování jimi. Je tedy i s hlediska zákonných předpisů o trestání válečné lichvy nepřipustno rozlišovati mezi tabákem tuzemským a tabákem původu cizozemského, zejména nezavdává podnětu k takovému rozeznávání vymezení pojmu předmětu potřeby dle § 1 lichevního zákona. Je proto zmateční stížnost v nepravu také potud, pokud označuje tabákové výrobky cizozemské, zejména americké, o jaké jedná z části v tomto případě, jako zboží luxusní. Právě-li pak stížnost v téže spojitosti, že cizozemské zboží netvoří předmět d e n n í potřeby, přehlíží, že na rozdíl od dřívějších předpisů o stíhání válečné lichvy, jimiž ochrana poskytována byla předmětům potřeby nezbytné, § 1 lichevního zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zná pouze předměty potřeby v ů b e c. Zmateční stížnost namítá dále, že ani zvýšení ceny při prodeji cizozemského kuřiva netvoří ještě skutkové podstaty řetězového obchodu vzhledem k tomu, že prý každý prodej děje se se ziskem; o řetězovém obchodě bylo prý by lze mluvíti pouze tehdy, kdyby šlo o zdražování, tedy o zisk nepřiměřený. Ostatně byla prý cena 1 K 60 h, za kterou prodával stěžovatel spoluobžalovanému Janu B-ovi viržinky, přivezené jím z Ruska a z Ameriky, tak nízká, že i cena 2 K, za kterou je prodával B. dále, byla obvyklou cenou, za niž se prodávaly tehdy i viržinky domácí. Také tato námitka zakládá se na názorech právně mylných. Především není, jak tomu nasvědčuje již samotná zákonná definice pojmu řetězového obchodu, skutkovým znakem tohoto činu trestného ani snaha po zisku vůbec, ani skutečnost, že bylo v konkrétním případě docíleno zisku, tím méně pak zisku nepřiměřeného, jak za to má zmateční stížnost. Hospodářsky škodlivé účinky jednání, přičicího se jednotlivým předpisům lichevního zákona, se při řetězovém obchodě, jak patrně opět již ze samotné definice § 11 čís. 4 zákona toho, na rozdíl od pletich, již pojmově předpokládají, tak, že je při něm zvlášť zjišťovati ani netřeba. Plně postačí tudíž v tom směru rozsudkový závěr, že ceny, které žádal stěžovatel od B-i za jednotlivé druhy kuřiva, byly vesměs vyšší, než ceny, stanovené státem pro podobné druhy a zmateční stížnost neprávem vytýká, že nebyl zjištěn druh (správně asi: jakost) a skutečná cena kuřiva toho, o němž jakožto o kuřivu americkém a ruském tvrdí, že je u nás velmi drahé a že ho s kuřivem tuzemským vůbec porovnávat nelze. Než nehledě k tomu všemu a k okolnosti další, o níž se výslovně zmiňují i rozsudkové důvody, že se totiž nedá bezpečně zjistiti, zač stěžovatel kuřivo v cizině nakoupil, dodává jednání jeho rázu počínání, hospodářsky škodlivého a tedy i povahy řetězového obchodu, zejména i po stránce subjektivní již skutečnost, rozsudkem výslovně zjištěná, že totiž stěžovatel nejen věděl, že B-a bude kuřivo prodávati dále se ziskem, nýbrž že tak oba mezi sebou přímo ujednali. Lichevní soud má dle rozsudkových důvodů dokonce za prokázáno, že i stěžovatel sám

při prodeji kuřiva vydělával, že totiž ve snaze, nahraditi si ziskem nebezpečí, které proň plynulo z toho, že se pustil do nedovoleného rozprodávání kuřiva, prodal je B-ovi draže, než kolik činily výrobní náklady. Stačí, mělo-li počínání stěžovatelovo v zápětí zdražení právě jen kuřiva, jím prodávaného, nesejde tudíž na tom, zda bylo způsobilým, stupňovati ceny kuřiva ať již vůbec či aspoň oněch druhů jeho, o které šlo v tomto případě; zůstává proto lhostejnou i jakost (druh) kuřiva, jím prodávaného, po případě i poměr cen, za něž jednotlivé druhy prodával, k cenám podobných druhů kuřiva tuzemského. Rozsudek zjišťuje, že B. cigaretový tabák, koupený od stěžovatele po 25 K za balíček, prodával dále po 35 K a že $\frac{1}{2}$ kg tabáku listového, koupeného za 70 K, prodal nejméně za 90 K. Námitka stížnosti, že tu šlo o ojedinělé případy, je právně bezpodstatná, neboť pojmovým znakem řetězového obchodu není opakování činnosti, jinak trestné, nebo pokračování v ní, tvrzení pak stížnosti, že B. na některém druhu kuřiva prodělal, nenachází ve skutkových zjištěních rozsudkových nejmenší opory. Zmateční stížnost konečně namítá, že se dovozem z ciziny rozmnožuje nabídka a se tím přispívá ke snižování cen. Námitka nemá oprávnění v tomto případě, v němž skutečnosti, zjištěné rozsudkem, nasvědčují naopak tomu, že počínání stěžovatelovo mělo v zápětí zvýšení cen kuřiva.

Čís. 961.

Těžiště skutkové podstaty § 199 písm. d) tr. zák. nespočívá v tom, že byla veřejná listina padělána, nýbrž teprve v tom, že bylo padělané listiny užito v úmyslu podvodném.

Předložení padělaného vysvědčení za účelem snažšího dosažení služebního místa. Vysvědčení soukromého učeliště s právem veřejnosti jest veřejnou listinou.

(Rozh. ze dne 16. října 1922, Kr II 716/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 22. června 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 lit. d) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost opírá se o důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a), 9 b) § 281 tr. ř. Neprávem vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatku čís. 5 rozpor, který spatřuje v tom, že prý dle výroku jeho obžalovaný padělal vysvědčení v úmyslu, by ředitelství státních drah uvedl v omyl, kdežto v rozhodovacích důvodech se uvádí, že vysvědčení padělal již v roce 1907, kdy ho pro jmenované ředitelství jistě nepotřeboval. Výtka mohla přijíti k místu jen tím způsobem, že zmateční stížnost nepodává výroku rozsudkového v jeho skutečném doslovu; dle výroku toho obžalovaný »v srpnu nebo září 1920 v Olomouci v úmyslu, by stát, po případě ředitelství státních drah v omyl uvedl a tím stát poškodil, předložil ředitelství státních drah na vyzvání ono vysvědčení«. Tento výrok není zajisté v roz-